Կոնդակաւ Ա. Եր. Հայրապետի ազգիս ի 5 Հոկտեմ. ընդ Համարաւ 501՝ հաստատեցան ի պաշտօն Հոգաբարձութեան եկեղեցական—ծխական միջանեան կեդրոնական արականաց ուսումնարանի Հայոց Գ. Իրք գեղջ՝ բարեկրօն Ամիրտակէս քահանայն Տէր Յակոբեանց և պատուելիք երեցփոխան Յովհաննէսն Մովսիսեանց և Յովհաննէսն Մատաթեանց։

—

Կոնդակաւ Ա. Եր. Հայրապետի ազգիս ի 5 Հոկտ. ընդ Համարաւ 502՝ հաստատեցան ի պաշտօն Հոգաբարձութեան եկեղեցական—ծխական միջանեան կեդրոնական արականաց ուսումնարանի Հայոց Ղալակա գեղջ բարեկրօն Սարգիս քահանայն Տէր Սահակեանց և պատուելիք երեցփոխան Գրիգորն Տէր Յովսէփեանց և Բալասին Տէր Գասպարեանց։

—

Կոնդակաւ Ա. Եր. Հայրապետի ազգիս ի 14 Նոյեմբերի ընդ Համարաւ 571 հաստատեցան ի պաշտօն Հոգաբարձութեան եկեղեցական—ծխական միջանեան երկսեռից ուսումնարանաց Հայոց Ջալալ—օղլւոյ՝ պատուելիք երեցփոխան Դանիէլն Զիլթախեանց, Նաւասարդն Ջաղինեանց, Նիկողայոսն Հայրապետեանց և Բարսեղն Մարտիրոսեանց։

ՍԻՆՕԴԻ ՍԵՊՏԵՄ. ԵՒ ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ ԱՄԻՍՆԵՐԻ ՕՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԻՑ։

ՎԱՐՉԱԿԱՆՔ.

28 Սեպտեմ. Նոր—Նախիջևանցի Հանգուցեալ այրի Եղիսաբէթ Կարապետ—Օղլեանցին ի յիշատակ Նորա ազգականները ուղարկած լինելով Նուէր յեռաձայն բռ-քնէ Սինօդը հրամայեց գանձապահին գրել Մայր Աթոռոյս արդեանց տոմարում և տեղեկութիւն տալ Նոր—Նախիջևանու Հոգևոր Կառավարութեանը՝ ստացման մասին։

—

25 Սեպտեմ. Սինօդը շրջաբերական հրամանով պատուիրեց բոլոր վիճակային ատեաններին, որ այդ ատեանները ծննդեան վկայական տալու ժամանակ հրահանգուին միշտ 1876 թուին հրատարակուած օրինաց 9-որդ հատորի 1047, 1048, 1052 և 1053 յօդուածներով։ Վկայականներ տան ծրտորի նեարներին, մկրտուածների, մեռածների և պսակուածների համար միայն հիմնուելով շափաբերական մատեանների մէջ արձանագրուած տեղեկութեանց վերայ. հակառակ դէպքում կ'ենթարկուեն խստագոյն պատիժների քրէական պատժապարտական օրէնքին համեմատ։ Իսկ երբոր ո՛ր և է անձի ծրկան պատժապարտական օրէնքին համեմատ, պսակի կամ մահուան տեղեկութիւնները չեն երևիլ շափաբերական տոմարում, 1857 թուին հրատարակուած օրէնքի Ժ-րդ հատորի 125 յօդուածի համեմատ վկայականները տալ հիմնուելով օրինաւոր, ճիշտ և երդմնաւոր քննութեան վերայ, և քաղաքական դատավարութեան օրինաց 1354 յօդուածի համեմատ այսպիսի դէպքերում նախապէս զգուշացնել բոլոր հարցանելի վկաներին, որ եթէ նոքա ճշմարտութեամբ վկայութիւն չտան հասակի տարիների և ծնուածների, պսակուածների կամ մեռածների անունների մասին, և եթէ յայտնուի նոցա վկայութեան մէջ ստութիւն կամ խարդախութիւն, կ'ենթարկուեն պատժապարտութեան քրէական օրինաց 236 յօդուածի համեմատ։

—

5 Հոկտեմ. Սինօդը որոշեց Մայր Աթոռոյս Ագարակի տեսուչ Արժ. Անտոն Վարդապետ Վարդազարեանին կարգել Զարէքայ Անապատի վանահայր, և Հաղբատայ վանահայր Արժ. Յովսէփ Վարդապետ Խարազեանին կարգել Ագարակի տեսուչ։

12 Հոկտ. Սինոդը որոշեց Սանահնոյ միաբան Գեղամ Վարդապետ Բաբաջանեանին կարգել Հաղբատայ վանահայր։

—

12 Հոկտմ. Սինոդը Վեհափառ Հայրապետի տարւոյս Սեպտմ. 24 ին № 481 կոնդակին համեմատ Զէյթունի հրկիզեալ եկեղեցիքն ու դպրոցները վերաշինելու համար շրջաբերական հրամանով պատուիրեց կովկասեան հայ վիճակների առաջնորդներին որ իրանց փոխանորդների ու գործակալների միջոցով հանգանակութիւն սկսեն, և հանգանակուած դրամը ուղարկի Կ. Պօլիս՝ Զէյթունի հրկիզելոց Յանձնաժողովոյ ատենապետ Մեծապատիւ Պարոն Պատրիկ Էֆէնտի Գիւլբէգեան ուղարկեն, իւրաքանչիւր անգամին Սինոդին տեղեկութիւն տալով դրամոց քանակութեան մասին։

—

14 Հոկտմ. Վրաստանի Հայոց առաջնորդ Գեր. Տ. Արիստակէս Սրբազան եպիսկոպոս տարւոյս Հոկտմ. 2 ին յայտարարութեամբ ուղարկած լինելով Մայր Տաճարի վերաշինութեան համար հանգանակած այլ ևս 1473 րուբլի 68 կոպ. Սինոդը որոշեց հրամայել գանձապահին գրել Աթոռային արդեանց տոմարում։ Նոյն նպատակով Նորին Գերապատուութիւնը տարւոյս Մայիսի 28 ին ուղարկել էր այլ ևս երեք հազար հինգ հարիւր րուբլի. բոլորը՝ 4973 րուբլի 68 կոպ.

—

21 Հոկտմ. Սինոդը որոշեց հրամայել գանձապահին Թելաւեցի հանգուցեալ Մարիամ Ոսկանեանին ի յիշատակ յօգուտ Ճեմարանի ուղարկուած երեք հարիւր րուբլին գրել աթոռային արդեանց տոմարում՝ ստացման մասին տեղեկութիւն տալով Վրաստանի Հայոց Կոնսիստորիային։

—

28 Հոկտմ. Սինոդը Վեհափառ Կաթուղիկոսի № 550 կոնդակին համեմատ Մայր Աթոռոյս միաբան Արժ. Եղիա Վարդապետ Հասան-Ջալալեանցին կարգեց Տպար. Ժողովոյ անգամ։

—

29 Հոկտմ. Սինոդը որոշեց հրամայել գանձապահին գանձակեցի Գրիգոր քահանայ Բաբաքեխեանի յօգուտ Ճեմարանի ուղարկած 5 րուբլին գրել մուտք Աթոռային արդեանց տումարում և տալ տեղեկութիւն յիշեալ քահանային։

—

30 Հոկտմ. Կ. Պօլսից բարեպաշտ անձանց նուիրած հինգ հազար րուբլին փոխանակագրով Գ. Կարապետ Խուբէսէրեանից և ընդհ. ստանալու համար Սինոդը արդէն յանձնարարած լինելով Տփխիսու աթոռային կալուածոց տեսուչ Արժ. Յովհաննէս Վարդապետ Շիրակունուն. և Նորին Արժանապատուութեան ձեռքով ստացած լինելով՝ որոշեց գրել գանձապահին աթոռային արդեանց տոմարում մուտք գրել և տեղեկութիւն տալ Արժ. Յովհաննէս Վարդապետին։

ԴԱՏԱՍՏԱՆԱԿԱՆՔ.

12 Հոկտմ. Սինոդը որոշեց Սևանում միաբանակցող Սարկաւագ Յովհաննէս Մանուկեանին կռուարար, խռովայոյզ և այլ անվայել վարմանց, դայթակղական և անհանգիստ բնաւորութեան համար զրկել սարկաւագութեան կոչումից, և այս իւր որոշումն կատարելու համար հրամայեց Երևանայ Կոնսիստորիային յիշեալ Յովհաննէս սարկաւագին կոչել իւր ատեանը և առնելով Նորանից ուրարն ու սարկաւագութեան վկայականը և հանելով վերարկուն զրկել հոգևոր կոչումից և գրել Երևանայ Նահանգական վարչութեան կարգադրուրկ Յովհաննէսին համարել ի շարս ռուսական հպատակաց. իսկ յիշեալ Մանուկեանին Սարկաւագ չճանաչելու համար հրատարակել «Արարատ» ամսագրի միջոցաւ։

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ՍՐԲՈՅ ԿԱԹՈՒՂԻԿԷ ԷՋՄԻԱԾՆԻ Ի ՎԱՂԱՐՇԱՊԱՏ.